Klapalekiana, **31**: 101-110, 1995
ISSN 1210-6100

Výskyt vážek rodu *Somatochlora* na území bývalého Československa (Odonata: Corduliidae)

The occurrence of dragonflies of the genus *Somatochlora* on territory of former Czechoslovakia (Odonata: Corduliidae)

Otakar HOLUŠA

Jungmannova 444, CZ-738 02 Frýdek-Místek

Faunistics, grid mapping, key, Odonata, Corduliidae, *Somatochlora*, Bohemia, Moravia, Silesia, Slovakia

Abstract. New records of distribution of the genus *Somatochlora* Selys, 1871 in Bohemia, Moravia, Silesia and Slovakia are presented. *S. metallica* (Van der Linden, 1825) was ascertained at 17 localities. Occurence of *S. alpestris* (Selys, 1840) is confirmed from Moravia (Hrubý Jeseník and Králický Sněžník Moutains). *S. flavomaculata* (Van der Linden, 1825) was found for the third time in Moravia and Silesia at Podbeskydská pahorkatina Highlands.

ÚVOD

V tomto příspěvku přináším některé nové poznatky o rozšíření druhů rodu *Somatochlora* Selys, 1871, které se mi podařilo nashromáždit během mých entomologických exkurzí v posledních letech (1992-1994) především na území Moravy, Slezska, ale i Čech a Slovenska. Shrnuji dostupné literární údaje (především pro oblast Slovenska). Imaga jsem determinoval podle Schiemenze (1953), Conciho & Nielsena (1956), Spurise (1956) a Fischera (1984). Nomenklatura je podle Teyrovského (1977).
Zoogeografické charakteristiky jsou uvedeny podle Schiemenze (1956) a Belyševa (1968). K jednotlivým lokalitám jsou přiřazeny kódy čtverců síťového mapování.

Dokladové exempláře Otakar Holuša lgt., det. et coll.

VÝSLEDKY

Somatochlora metallica (Van der Linden, 1825) (Obr. 1)

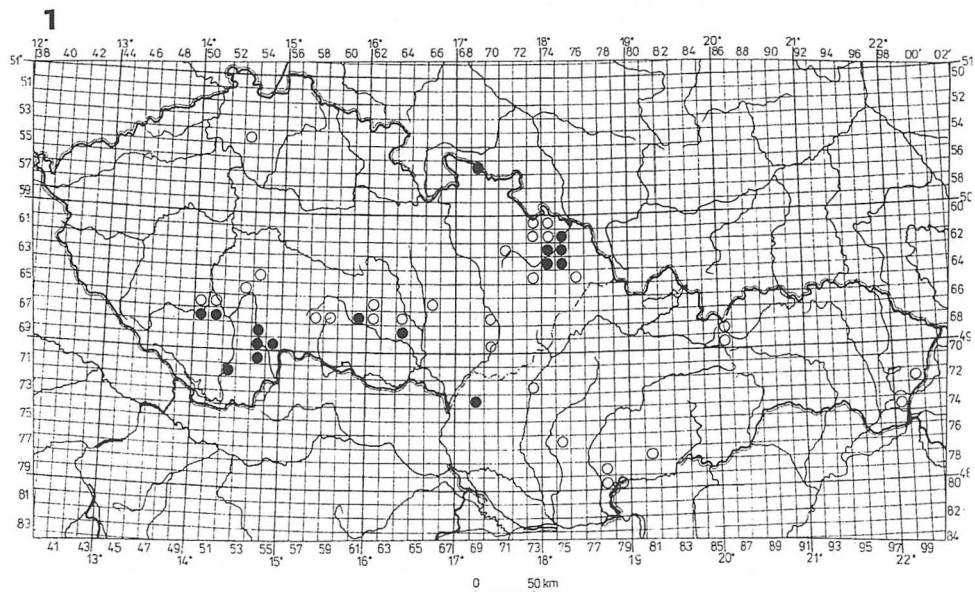
Materiál. Čechy: Maletice - rybník Hořejší, rybník Prostřední (6750), 27.VII.- 1.VIII.1993, 5 ♂♂ (pozorování dalších 10 ♂♂ a 3 ♀♀); Skály - rybník Skálský (6751), 1.VIII.1993, 1 ♂; Vlkov - řeka Lužnice (6854), 21.VII.1994, 1 ♂; Lužnice - rybník Rožmberk (6954), 21.VII.1994, 3 ♂♂; Stará Hlína - rybník Nový (6955), 21.VII.1994, 1 ♂; Třeboň (7054), 21.VII.1994, 1 ♂ (pozorování dalších 5 ♂♂); Rájov - řeka Vltava (7152), 22.VII.1994, 1 ♂;
Morava: Albrechtičky - rybník Kotvice (6374), 12.VIII.1993, 1 ♂ (pozorována 1 ♀); Místek - rybník Řehánek u přehrady Olešná (6375), 25.VIII.1992 1 ♂, 17.VII.1993 2 ♂♂, 18.VII.1993 1 ♂; Lubina - Větřkovice přehrada (6375), 8.VIII.1993, 1 ♂; Brno Popůvky - rybníky (6865), 18.VI.1994, 3 ♂♂ (pozorováni další 2 ♂♂); Třebíč (6761), Růžička lgt. (bez data, coll. Moravské muzeum Brno), 2 ♂♂ a 1 ♀;
Slezsko: Černá Voda - rybník na Plavném potoce (5669), 14.VIII.1993, 1 ♂; Vrbice - štěrkovna (6175), 21.VIII.1994, 1 ♂; Jistebník - příkop u rybníku Prostřední (6274), 30.V.1993, 1 ♂ (po-

zorování dalšího 1 ♂), 19.VII.1993 1 ♂; Polanka nad Odrou - rybník Velký Vaček (6275), 21.VI.1992, 1 ♂ (pozorování dalšího 1 ♂ a 1 ♀), rybník Nová Louka (6275), 10.VII.1992, 1 ♂; Slovensko: Borský Mikuláš - pískovna (7370), 7.VIII.1994, 2 ♂♂.

Charakteristika biotopů. Podstatná část lokalit byla charakteru stojatých vod - rybníky různé velikosti vytvořené v lužních oblastech říček nebo velkých řek, výjimečně jsem zaznamenal výskyt na lokalitách jiného typu, ale podobného charakteru - přehradní nádrž, zatopená pískovna, zatopená štěrkovna. Vzácnější byly nálezy na pomalu tekoucích vodách - zarostlý odvodňovací příkop u rybniční soustavy nebo přímo říční tok. Často bylo možno zastihnout tento druh mimo vodní biotopy na lesních cestách nebo na středně velkých sečených osluněných loukách.

Rozšíření. *Somatochlora metallica* má eurasijský areál rozšíření. V Evropě se řídce vyskytuje v Anglii, Francii, hojně ve střední a severní části kontinentu až za polární kruh. V Asii na východ se vyskytuje až po Ochotské moře, na jihu do jižní oblasti Kazachstánu. Ve střední Evropě se vyskytuje do nadmořské výšky 1447 m (Vysoké Tatry).

Na území bývalého Československa je hojná v západní části - v Čechách, na Moravě a ve Slezsku je místy hojná, na Slovensku se jedná o vzácnější druh.

Obr. 1. Rozšíření druhu *Somatochlora metallica*: ● - autorovo zjištění, ○ - literární údaj.
Fig. 1. Distribution of *Somatochlora metallica*: ● - author's data, ○ - data from literature.

Literární údaje. Čechy: Milevsko (6552), Mladá Vožice (6554), Písek (6650), Studenbach (?) - (Krejčí 1892); Třeboň (7054) - (Pudil 1935); Doksy (5453), Plav (7152), Sudoměřice (?) - (Perutík 1957); Pohorská Ves (7354) - (Flíček 1971); Chřešťovice (6651), Skály (6751) - (Straka 1989);

Morava a Slezsko: Budišov nad Budišovkou (6271) - (Czižek 1902); Křižanov (6662) - (Teyrovský 1926); Jedovnice (6666) - (Teyrovský 1932); Raduň u Opavy (6172) - (Pudil 1935); Ostravice - údolí Mazák (6776), Brno „Horní mlýn" (?), Kroměříž (6770), Studenec (6862) - (Perutík 1955); Uherské Hradiště (6970) - (Wernerová 1958); Osoblaha (5772) - (Teyrovský 1965); Třešť (6758) - (Růžička 1968); Velké Hoštice (6073), Dolní Benešov (6074), Jilešovice (6174), Hlučín (6175), Ludgeřovice (6175), Ostrava-Hulváky (6175), Choryně (6473) - (Kondělka 1985); župa Olomoucká (?) - (Hudeček 1930); Ostravsko (?) - (Teyrovský 1950);
Slovensko: Jamské pleso (6886) - (Trpiš 1965); Ortov (7498) - (Trpiš 1969); Beckov-Kamienka (7273) - (David 1986); Horné Plachtince (7781) - (Müller 1988); Kubáňovo-Vyškovce (7978) - (David 1989b); Furkotské plesa (6986), Rakytovské pleso (6886), Lučivná (6986), Štrba (6886), Sobrance (7299) - (Straka 1990); Vozokany (7978) - (David 1990); Homok (7979), Santovka-Malinec (7878) - (David 1992a); Dolné Semerovce - Semerovský potok (7979) - (David 1992b); Šahy (7979) - (David 1992a); Jelenec-rybník (7675) - (David 1993).

Somatochlora flavomaculata (Van der Linden,1825) (Obr. 2)

Materiál. Slezsko: Dobrá (6476), 28.VII.1994, 1 ♂ (pozorování dalších 2 ♂♂), 30.VII.1994 3 ♂♂.

Charakteristika biotopu. Slatinné rašeliništní jezírko (v nadmořské výšce 320 m) o rozloze 15x20 m. Na severovýchodní část jezírka navazuje živé rašeliniště.

Kromě druhu *Somatochlora flavomaculata* jsem zde zjistil další zástupce řádu Odonata: hojně (zjištěno 10 - 30 ex.) - *Lestes sponsa* (Hansemann, 1823), *Pyrrhosoma nymphula* (Sulzer, 1776), *Enallagma cyathigerum* (Charpentier, 1840), *Coenagrion puella* (Linneaus, 1758), *Aeschna cyanea* (Müller, 1764), *Libellula depressa* Linneaus, 1758, *L. quadrimaculata* Linneaus, 1758, *Sympetrum danae* (Sulzer, 1776), *S. sanguineum* (Müller, 1764), *S. striolatum* (Charpentier, 1840), *S. vulgatum* (Linneaus, 1758); řídce (zjištěno 3 - 9 ex.) - *Lestes virens* (Charpentier, 1825), *L. viridis* (Van der Linden, 1825); ojediněle (zjištěn 1 ex.) - *Aeschna grandis* (Linneaus, 1758), *Anax imperator* Leach, 1815.

Rozšíření. Tento druh má eurasijský areál rozšíření. V Evropě se vyskytuje od Francie, hojněji ve střední, řídce v severní části. Na jihu se vzácně objevuje v severní Itálii a v okolí Istanbulu. Rozšíření zabíhá na východ až po západní Sibiř po řeku Ob. Nevyskytuje se v horských oblastech.

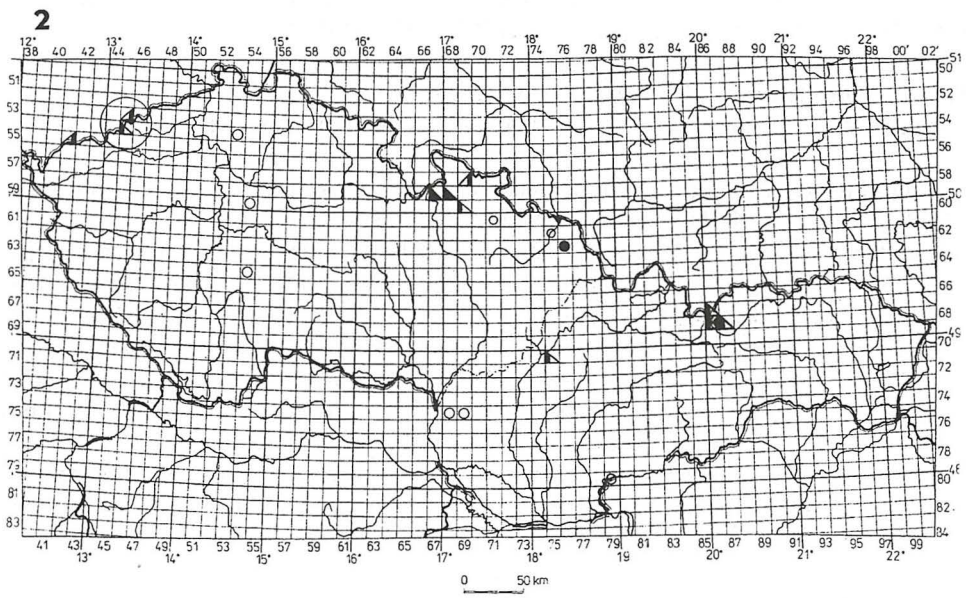
Literární údaje. Čechy: Mladá Vožice (6454) - (Krejčí 1892); Doksy (5453), Klánovice (5954) - (Perutík 1957);
Morava a Slezsko: Horní Benešov (6071), Ludgeřovice (6175) - (Jeziorski 1994);
Slovensko: Plavecký Peter - rašelinisko (7469) - (David 1987b); Lakšárská Nová Ves - rybník Červený (7468) - (David 1988); Dolné Semerovce - Semerovský potok (5954) - (David 1992b).

Somatochlora alpestris (Selys, 1840) (Obr. 2)

Materiál. Morava: Králický Sněžník - Mokrý hřbet, sedlo mezi vrcholy Sušina a Černá kupa (5867), 16.VII.1994, 2 ♂♂ (pozorování dalších 3 ♂♂); Králický Sněžník - sedlo mezi vrcholy Černá kupa a Stříbrnická (5867), 16.VII.1994, 1 ♂ a 1 ♀ (pozorování dalších 2 ♂♂); Hrubý Jeseník - sedlo Trojmezí mezi vrcholy Keprník a Vozka (5868), 14.VII.1994, 2 ♂♂ (pozorování dalších 6 ♂♂); Hrubý Jeseník - rašeliniště severně pod vrcholem Vozka (5868), 14.VII.1994, 2 ♂♂ (pozorování dalších 10 -15 ♂♂ a 5 ♀♀).

Charakteristika biotopů. Jednalo se o otevřená horská rašeliniště vyvinutá v plochých sedlech mezi vrcholy - vrchoviště s výskytem rašelinných jezírek.
Pouze na jedné lokalitě - rašeliniště pod Vozkou - jsem zjistil přítomnost dalšího zástupce řádu Odonata: *Aeschna juncea* (Linneaus, 1758).

Rozšíření. *Somatochlora alpestris* patří mezi boreoalpinní druhy s eurasijským areálem. Ve střední Evropě se vyskytuje v jednotlivých pohořích - Schwarzwald, Thüringer Wald, Harz, Krušné hory, Alpy, Kladské hory, Krkonoše, Jeseníky, Tatry a Karpaty, zde se vyskytuje v nadmořských výškách 780 - 2100 m. V severní Evropě má rozsáhlé rozšíření bez specifické vázanosti na rašeliniště. Od Finska její areál pokračuje přes Sibiř až po Japonsko.

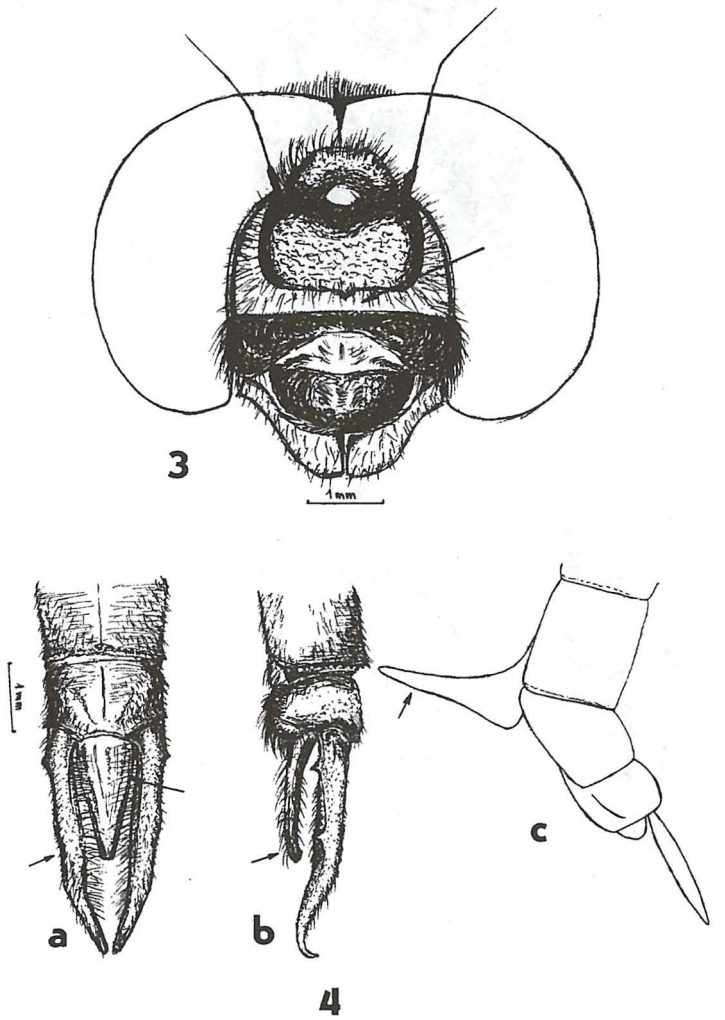
Obr. 2. - Rozšíření druhů *Somatochlora flavomaculata, S. alpestris* a *S. arctica*: ● - autorovo zjištění výskytu *S. flavomaculata*, ○ - literární údaj o výskytu *S. flavomaculata*, ◣ - autorovo zjištění výskytu *S. alpestris*, ◺ - literární údaj o výskytu *S. alpestris*, ◿ - literární údaj o výskytu *S. arctica*.
Fig. 2 - Distribution of *Somatochlora flavomaculata, S. alpestris* and *S. arctica*: ● - *S. flavomaculata* - author's data, ○ - *S. flavomaculata* - data from literature, ◣ - *S. alpestris* - author's data, ◺ - *S. alpestris* - data from literature, ◿ - *S. arctica* - data from literature.

Literární údaje. Čechy: Krušné hory - „Westlich von Gottesgaber Spitzberge, und der straße, die nach Försterhäuser führt, breitet sich ein ausehnliches Hochmoor aus..." (?) - (Schöttner 1939); Krušné hory - „Ein kleines Hochmoor „Filzeck", liegt im Kreise Elbogen, nördlich der von Schönfeld nach Lauterbach führenden Straße..." (?), Krušné hory - „auf dem Hochmoor „Mauriziteich" bei Gottesgaber" (?), Krušné hory - „auf dem Hochmoor „Alte Schmiede" bei Gottesgaber" (?) - (Schöttner 1952);

Morava a Slezsko: Praděd (5969) - (Kolenati 1859);
Slovensko: Štrbské pleso (6886), Vysoké Tatry - Malá Studená dolina (6887), Vysoké Tatry - Lučivná (6986), Slavnica (7075) - (Straka 1990).

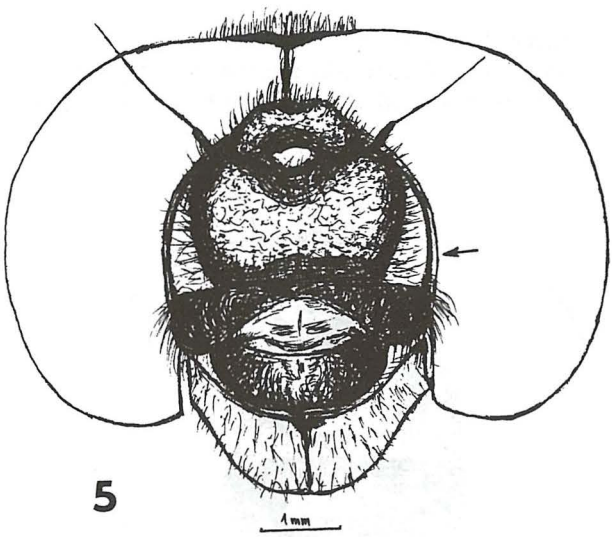
Somatochlora arctica (Zetterstedt, 1840) (Obr. 2)

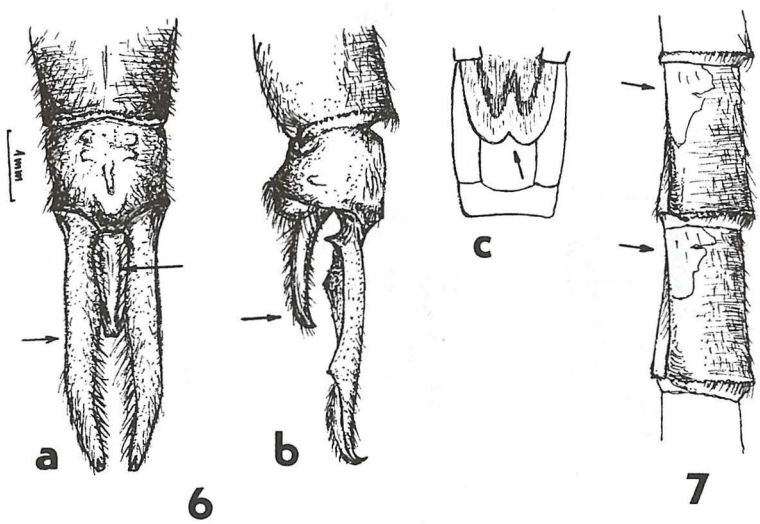
Rozšíření. *Somatochlora arctica* má eurasijský areál rozšíření, vyskytuje se od Skotska přes Skandinávii na Sibiř až po Kamčatku. Ojediněle v západní Evropě, ve střední Evropě jen v jed-

Obr. 3, 4. *Somatochlora metallica*: 3 - hlava samce zepředu (orig.); 4 a, b - abdominální přívěsky samce (a - pohled shora, b - pohled sboku) (orig.); 4 c - abdominální přívěsky a kladélková chlopeň samice (pohled sboku) (podle Conci & Nielsen 1956).
Figs 3, 4. *Somatochlora metallica*: 3 - frontal view of the male head (orig.); 4. a,b - abdominal cerci of male (a - dorsal view, b - lateral view) (orig.); 4 c - abdominal cerci and ovipositor valve of female (lateral view) (according to Conci & Nielsen 1956).

notlivých pohořích - Schwarzwald, Harz, Alpy, Krušné hory, Jeseníky, Tatry, jižně po Karpaty, na východě po Kavkaz. V Alpách se vyskytuje od nadmořské výšky 1000 m.

Obr. 5-7. *Somatochlora flavomaculata*: 5 - hlava samce zepředu (orig.); 6 a,b - abdominální přívěsky samce (a - pohled shora, b - pohled sboku) (orig.); 6 c - kladélková chlopeň samice (pohled zespodu) (podle Conci & Nielsen 1956); 7 - pohled sboku na 6.-7. tergit zadečku samce (orig.).

Figs 5-7. *Somatochlora flavomaculata*: 5 - frontal view of the male head (orig.); 6 a,b - abdominal cerci of male (a - dorsal view , b - lateral view) (orig.); 6 c - ovipositor valve of female (ventral view) (according to Conci & Nielsen 1956); 7 - lateral view of 6th and 7th male abdominal tergites (orig.).

Literární údaje. Čechy: Krušné hory - Jeřábí jezera (5541) - (Schöttner 1937); Krušné hory - „Westlich von Gottesgaber Spitzberge, und der straße, die nach Försterhäuser führt .." (?) - (Schöttner 1939); Krušné hory - „Ein kleines Hochmoor „Filzeck", liegt im kreise Elbogen, nördlich der von Schönfeld nach Lauterbach ..." (?) - (Schöttner 1952);
Morava a Slezsko: Rejvíz (5769) - (Teyrovský & Perutík 1958);
Slovensko: Štrbské pleso (6886) - (Trpiš 1965).

SOUHRN

V tomto článku jsou shrnuty údaje o výskytu jednotlivých druhů rodu *Somatochlora* Selys, 1871 na území bývalého Československa. Druh *Somatochlora metallica* (Van der Linden, 1825) jsem zjistil na 17 lokalitách v oblasti Čech, Moravy, Slezska i Slovenska. Podle literárních údajů tento druh byl zjištěn na 48 lokalitách. Vyskytuje se převážně na stojatých vodách s bohatou vegetací. V oblasti severní Moravy jsem na jediné lokalitě - slatinném jezírku u obce Dobrá - zjistil druh *Somatochlora flavomaculata* (Van der Linden, 1825). Jedná se o třetí nález z území Moravy a moravské části Slezska. Tento druh byl doposud zjištěn v oblasti Čech a Slovenska na 6 lokalitách v nížinách na slatinných rašelinách. Výskyt druhu *Somatochlora alpestris* (Selys, 1840) jsem potvrdil na čtyřech lokalitách - vrchovištní rašeliny v oblasti Hrubého Jeseníku a Králického Sněžníku. Podle literárních údajů tento druh byl zjištěn na horských rašeliništích na 9 lokalitách. Výskyt druhu *Somatochlora arctica* (Zetterstedt, 1840) byl dle literárních údajů zaznamenán také na horských rašeliništích na 5 lokalitách.

KLÍČ K URČOVÁNÍ IMÁG STŘEDOEVROPSKÝCH DRUHŮ

Vzhledem k tomu, že v současnosti v českém jazyce neexistuje úplný klíč k určování imág druhů rodu *Somatochlora*, předkládám zde určovací klíč (délkové míry druhů *Somatochlora metallica, S. flavomaculata* a *S. alpestris* vycházejí z měření vlastního materiálu, u druhu *S. arctica* z literárních údajů).

1 Žluté postranní skvrny na čele jsou propojeny žlutou příčnou páskou (obr. 3) ..... *Somatochlora metallica*
cerky samců jsou štíhlé, mírně obloukovité, ze svrchní strany nezakrývají epiprokt; epiprokt přesahuje polovinu délky cerků; kladélková chlopeň samice je delší, kolmo odstávající od zadečkových článků (viz obr. 4). Délka těla 5,0 - 5,4 cm (délka zadečku 3,5 - 3,9 cm), rozpětí křídel 7,3 - 7,8 cm (délka zadního křídla 3,5 - 3,8 cm).

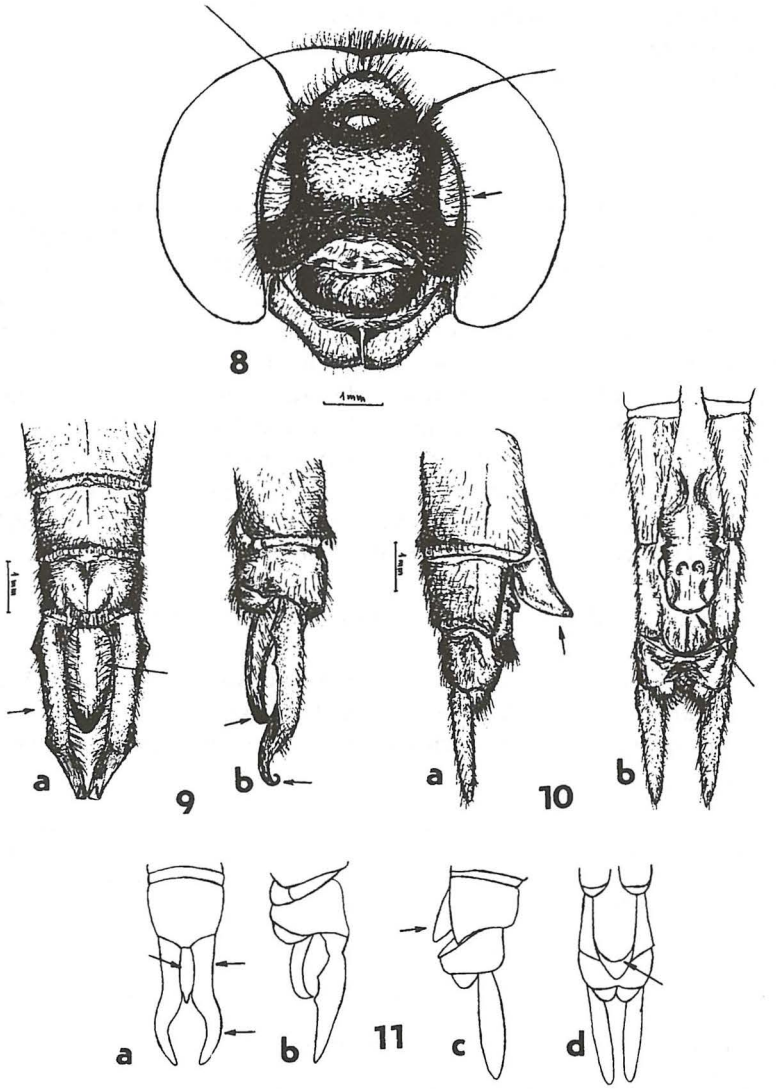
- Žlutohnědé trojúhelníkovité skvrny po stranách čela nejsou propojeny příčnou páskou (obr. 5, 8) 2

2(1) Na boku zadečku jsou hnědožluté skvrny (obr. 7), v horní části mesepimeronu a metepimeronu na hrudi jsou tmavé hnědožluté skvrny ..... *Somatochlora flavomaculata*
cerky samců jsou štíhlé, rovnoběžné, ze stran zakrývající epiprokt; epiprokt nepřesahuje polovinu délky cerků; kladélková chlopeň samice odstává pod ostrým úhlem, při pohledu zespodu je vidět v jejím okraji vykrojení (obr. 6). Délka těla 5, 2 - 5,3 cm (délka zadečku 3,7 - 3,8 cm), rozpětí křídel 7, 5 - 7, 9 cm (délka zadního křídla 3,6 - 3, 9 cm).

- Boční hnědožluté skvrny na zadečku, na mesepimeronu i metepimeronu chybí 3

3(2) Cerky samců jsou mohutné, mírně obloukovité, ze stran mírně zakrývají epiprokt; konce cerků jsou spirálovitě zatočené; epiprokt přesahuje polovinu délky cerků; kladélková chlopeň odstává pod ostrým úhlem, její okraj není vykrojen (obr. 9, 10) ..... *Somatochlora alpestris*
Délka těla 4,6 - 5,0 cm (délka zadečku 3,2 - 3,5 cm), rozpětí křídel 6, 3 - 7,2 cm (délka zadního křídla 2,9 - 3,4 cm).

- Cerky samců jsou v první polovině rovnoběžné, v druhé polovině jsou obloukovitě zahnuté, cerky zakrývají strany epiproktu; kladélková chlopeň je přilehlá, její okraj není vykrojen (obr. 11) ..... *Somatochlora arctica*
  Délka těla 4,5 - 5,0 cm, rozpětí křídel 6 - 7 cm.

Obr. 8-10. *Somatochlora alpestris*: 8 - hlava samce zepředu (orig.); 9 - abdominální přívěsky samce (a - pohled shora, b - pohled sboku) (orig.); 10 - abdominální přívěsky a kladélková chlopeň samice (a - pohled sboku, b - pohled zespodu) (orig.).
Obr. 11. *Somatochlora arctica*: a,b - abdominální přívěsky samce (a - pohled shora, b - pohled sboku); c,d - abdominální přívěsky a kladélková chlopeň samice (c - pohled sboku, d - pohled zespodu) (podle Conci & Nielsen 1956).
Figs 8-10. *Somatochlora alpestris*: 8 - frontal view of male head (orig.); 9 - abdominal cerci of male (a - dorsal view, b - lateral view) (orig.); 10 - abdominal cerci and ovipositor valve of female (a - lateral view, b - ventral view) (orig.).
Fig. 11. *Somatochlora arctica*: a,b - abdominal cerci of male (a - dorsal view, b - lateral view); c,d - abdominal cerci and ovipositor valve of female (c - lateral view, d - ventral view) (according to Conci & Nielsen 1956).

LITERATURA

CONCI C. & NIELSEN C. 1956: *Fauna d'Italia. Vol I. Odonata*. Edizioni Calderini, Bologna, 298 pp.

CZIŽEK K. 1902: Beitrag zur Kenntnis der mährischen Libellen. IV. *Bericht. u. Abh. d. Clubs f. Naturkunde f. d. Jahr 1901 - 1902, Brno* (sec. rec., in PERUTÍK 1955).

BELYŠEV B.F. 1968: K poznaniu odonatologičeskoj fauny Sibiri IV. Geografija strekoz Sibiri. *Fragm. Faunist.*, 14: 407-518.

DAVID S. 1986: Vážky Hradockého ramene Váhu a dalších lokalit v okolí Trenčína. *Zborn. Odbor. Prác IV. Západoslov. TOP-u*, 3: 255-265.

DAVID S. 1987a: Vážky (Odonata) nádrže Buková, Rudavy, rašeliniska u Plaveckého Petra a Trnavských rybníků. *Zborn. Odbor. Prác VI. Západoslov. TOP-u*, 5: 63-71.

DAVID S. 1987b: Somatochlora flavomaculata (Van der Linden, 1825) nový druh pro faunu vážek Slovenska. *Vlastived. Sprav. Tekovského Múz. v Leviciach*, 12: 39-42.

DAVID S. 1989a: Vážky (Odonata) Borské nížiny. *XXIV. Tábor Ochr. Prír.-Prehľad odb. výsledkov*: 115-129.

DAVID S. 1989b: Vážky dolní části nivy Ipľu. *Zborn. Slov. Nár. Múz.*, 35: 51-74.

DAVID S. 1990: Vážky (Odonata) Vozokanských ramen Hronu s poznámkami k výskytu Crocothemis erythrea (Brullé, 1832) *Entomol. Probl.*, 20: 49-66.

DAVID S. 1992a: K výskytu vážek (Odonata) na jihozápadním Slovensku. *Entomol. Probl.*, 22: 45-52.

DAVID S. 1992b: Vážky (Odonata) Semerovského potoka. *Zborn. Tekovského Múz. v Leviciach*, 1: 117-143.

DAVID S. 1993: Vážky (Odonata) vybraných lokalit pohoří Tríbeč a Jelšovského ramene řeky Nitry. *Rosalia (Nitra)*, 9: 127-138.

FISCHER C. 1984: Libellen Schleswig-Holsteins. *Mitt. Zool. Mus. Univ. Kiel, Suppl.* 2: 1-44.

FLÍČEK J. 1971: K poznání vážek (Odonata) Novohradských hor. *Sborn. Jihočes. Muz. v Čes. Budějovicích, Přír. Vědy*, 11: 9-10.

HUDEČEK L. 1930: Mřížokřídlí, sítokřídlí - Pseudoneuroptera, Odonata, pp. 385-387. In: *Vlastivěda střední a severní Moravy, Díl I.* Kroměříž.

JEZIORSKI P. 1994: Faunistic records from the Czech Republic - 14. Odonata: Corduliidae. *Klapalekiana*, 30: 194.

KOLENATI F. 1859: Systematisches Verzeichnis der am Altvater bis gegenwärtig beobachteten oder gesammelten Insekten *Jahresheft der Naturwissenschaflichen Section der k.k. Mähr. Schles. Gesellschaft f. Ackerbau, Natur - u. Landeskunde, für Jahr 1858,* Brünn (sec. rec., in PERUTÍK 1955).

KONDĚLKA D. 1985: Poznámky k výskytu vážek (Odonata) v severovýchodní části Severomoravského kraje. *Acta Fac. Paedagog. Ostrava, Ser. E*, 15, 94: 57-62.

KREJČÍ A. 1892: Analytický přehled rodův a druhů v Čechách pozorovaných. *Osmnáctá Výroční Zpráva Cís. Král. České Vyšší Reálky Karlínské za Školní Rok 1892*: 3-30.

MÜLLER J. 1988: Príspevok k poznaniu vážok (Insecta, Odonata) okresu V. Krtíš. *XXIII. Tábor Ochr. Prír.- Prehľad Odb. Výsledkov* 141-144.

PERUTÍK R. 1955: Příspěvek k poznání moravských vážek. *Ročen. Čs. Společ. Entomol.*, 52: 117-158.

PERUTÍK R. 1957: Sbírka vážek Slezského muzea v Opavě (Odonata). *Čas. Slez. Muz., Ser. A*, 6: 3-10.

POPOVA A. N. 1953: *Ličinki strekoz fauny SSSR.* Izd. AN SSSR, Leningrad, 234 pp.

PUDIL J. 1935: O některých odonatologicky pozoruhodných lokalitách na Třeboňsku a Opavsku. *Příroda,* 28: 194-196.

RŮŽIČKA J. 1968: Chov vážky lesklice kovové (Somatochlora metallica) z vajíček. *Živa*, 54: 63.

SCHIEMENZ H. 1953: *Die Libellen unserer Heimat.* Urania Verlag, Jena, 153 pp.

SCHÖTTNER A. 1937: Beitrage zur Odonaten fauna Bohmens. *Entomol. Rundschau*, 8: 87-88.

SCHÖTTNER A. 1939: Zum Vorkommen von Somatochlora alpestris Selys im Erzgebirge. *Entomol. Rundschau*, 18: 185-187.

SCHÖTTNER A. 1952: Über ein weiteres Vorkommen von Somatochlora alpestris Selys und Somatochlora arctica Zett.(Odonata) in der Tschechoslovakei. *Entomol. Zeitschr.*, 62: 107-112.

SPURIS Z.D. 1956: *Strekozy Latvijskoj SSR.* Izd. AN Latvijskoj SSR, Riga, 95 pp.

STRAKA V. 1989: Anotovaný prehľad vážok (Odonata) Písecka. *Sborn. Jihočes. Muz. v Čes. Budějovicích, Přír. Vědy,* 29: 51-54.

STRAKA V. 1990: Vážky (Odonata) Slovenska. *Zborn. Slov. Nár. Múz., Prír. Vedy,* 36: 121-147.

TEYROVSKÝ V. 1932: Příspěvky k znalosti fauny moravských a slezských Odonat. II. Vážky rybníků u Jedovnice (470 m.n.m.). *Sborn. Klubu Přírodověd. v Brně*, 15: 61-62.

TEYROVSKÝ V. 1950: Předběžná zpráva o výzkumu vážek na Ostravsku a v oblasti Jeseníků a podhůří v r.1950. *Přírodov. Sborn. Ostravska*, 11: 277-279.

TEYROVSKÝ V. 1965: Studie fauny vážek Osoblažska, pp. 259-284. In: *Referáty entomologického sympozia 22.-24.IX.1964.* Slezské muzeum, Opava, 320 pp.

TEYROVSKÝ V. 1977: Odonata, pp. 31-33. In: Enumeratio Insectorum Bohemoslovakiae. Check List Tschechoslovakische Insektenfauna. *Acta Faun. Entomol. Mus. Nat. Pragae, Suppl.* 4: 5-158 pp.

TEYROVSKÝ V. & PERUTÍK R. 1958: Další příspěvek k poznání fauny vážek Rejvízu. *Přírodověd. Sborn. Ostravska*, 19: 272-278.

TRPIŠ M. 1965: Poznatky o vážkách (Odonata) Tatranského národného parku. *Zborn. Prác o Tatran. Nár. Parku*, 8: 71-81.

TRPIŠ M. 1969: Vážky (Odonata) východného Slovenska. *Acta Rer. Natur. Mus. Nat. Slov.*, 15: 31-38.

WERNEROVÁ A. 1958: Fauna vážek nejbližšího okolí Uher. Hradiště. *Sborn. VŠP Přír. v Olomouci*, 5: 205-238.

SUMMARY

In this paper data on distribution of several species of the genus *Somatochlora* Selys, 1871 based on author's own sampling results and the literature records are presented. *S. metallica* was ascertained in Bohemia, Moravia, Silesia and Slovakia at 17 localities. It occurs mostly on stagnant waters with a rich vegetation. *S. flavomaculata* was found on small lowland (320 m a.s.l.) peat bog lake near the village Dobrá in Northern Moravia. It is a third record from Moravia and Moravian Silesia. *S. alpestris* (Selys, 1840) was found at four mountain moor localities in Hrubý Jeseník and Králický Sněžník Moutains.

Published records for each species are added: *S. metallica* was found at 48 localities from lowlands to mountains on stagnant waters, *S. flavomaculata* at eight lowland moor localities. *S. alpestris* was found at nine, *S. arctica* at five mountain moor localities.